

Yayın Yönetmeninden

Editorial

Sayın okurlarımız,

Derneğimizin web sitesinde *Türk Kütüphaneciliği* dergisinin 2000 yılı 1. ve 2. sayıları genel yapı içerisinde yer alan bilgileri ile erişime hazır hale getirilmiştir. Daha önceki sayımızda belirttiğimiz üzere derginin tam metnine (fulltext) erişimi olası kılacak elektronik ortamda abonelik sistemi üzerine çalışmalar sürmektedir.

Derginin "İçindekiler" sayfası, "Yayın Yönetmeninden" köşesi, hakemli bölümde yayınlanan makalelerin Türkçe ve İngilizce özlere ile anahtar kelimeler, "Serbest Yazılar" köşesinde yayınlanan makalelerin Türkçe özü, "Tanıtım-Değerlendirme" köşesinde değerlendirilen kaynak ve/veya sistemlerin temel bilgileri, "Haberler", "Yayın Politikası" ve "Yayın İlkeleri"ne erişim tüm okurlarımız için mümkün kılınmıştır.

Türk Kütüphaneciliği ve eski adıyla *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni'nin* derneğimizde mevcut olan 1972-1995 yılları arasını kapsayan sayılarını ücretsiz edinme olanağını sunuyoruz. Dileyen meslektaşlarımız ve kütüphanelerimiz doğrudan derneğimize gelebilecekleri gibi oyagurdal@hotmail.com ve tkd-o@tr-net.net.tr e-posta adresi ile ya da dernek posta adresi ile bizlerle iletişim kurarak ilgili sayıları edinebilirler.

Bu sayımızda; Sayın Dilek Bayır Toplu, kütüphanelerin toplumsallaşma sürecini kent olgusu ve düşünsel hareketlilikler bağlamında irdelediği "Ortaçağ Avrupası'nda Kent Olgusu ve Kütüphanelerin Toplumsallaşma Süreci -I-" başlıklı çalışmasında, Ortaçağ'm, kütüphaneler ve kütüphanecilik tarihinde yeni bir dönemin başlangıcı olduğu saptamasını yapmıştır. Sayın Toplu, makalesinde, James Thompson'dan yaptığı alıntı ile Avrupa Ortaçağı'nın başlangıç döneminde kütüphanelerin kaynağı ve temsilcisinin kiliseler olduğunu; dinsel kurumların bünyesinde oluşan bu kütüphanelerin sistemli gelişmelerinin de VI. Yüzyılda Cossiodorus ve St. Benedict ile başladığını belirtmektedir. Bu bilgiler Umberto Eco'nun dev eseri *Gülün Adı* adlı romanını anımsatıyor. Eser, konumu ve mimarisıyla tüm güzelliklerin sergilendiği, özellikle kütüphanesinin zenginliğiyle bütün Ortaçağ dünyasına ün salmış olan bir Benedikten manastırında geçen olayları anlatan; Ortaçağ dönemini tüm yalınlığıyla yansıtan; ve kurgudaki temel yapı taşlarının kütüphane odaklı olduğu bir öykü. *Gülün Adı*, Ortaçağ kütüphane anlayışı için de önemli ipuçları sunan bir yapıt. Eco, bu mükemmel eseri acaba niçin kütüphane odaklı kıldı, belirli mesajları aktarmak mı istedi?

Umberto Eco, *Günlük Yaşamdan Sanata* adlı eserinde de yaşadığımız çağdan sanki yeni bir Ortaçağ'mış gibi söz edilmeye başlandığını belirtmektedir. Gerçekten yeni bir Ortaçağ'ı yaşıyorsak, Ortaçağ'a ilişkin kimi değerlendirmeleri dikkate almalı mıyız?

Eco, yukarıda adı verilen kitapta, Borges'in *Babil Kitaplığı* adlı yapıtından esinlenerek, ironi yoluyla iyi bir kütüphane özlemini dile getirmektedir. Sayın Erol Yılmaz'ın "Enformasyon 'Müşteri'lerini Mutsuz Etmenin En Etkin Yolları" başlıklı makalesinde betimlediği kaygılar ile Eco'nun kaygıları benzeşiyor.

Diğer yandan Borges, *Babil Kitaplığında* kütüphaneyi niçin tam merkezi altı köşelilerden herhangi biri olan ve dış çevresine ulaşılamayan bir küre'ye benzetmiştir? Öyküde kitaplar, niçin kendilerini evreni anlamak için kullanan insanlardan, paranoyak bir biçimde öç almışlardır?

Borges, yazar ve şairlik görevi yanında ilk resmî iş deneyimini Buenos Aires'te bir Belediye Kütüphanesi'nde yaşayan (1937), sadece Latin Amerika değil dünya edebiyatı üzerinde çok büyük yansımaları olan bir yazar ve şair. Borges, kütüphanede geçen çalışma dönemini "kütüphanede dokuz yıl dayandım dokuz gerçek mutsuzluk yılı" diye tanımlarken, niçin 1955 yılında Arjantin Milli Kütüphanesi'ne yeniden atanmış ve 1973 yılına dek buradaki görevini sürdürmüştü ve yazar niçin ömrünün 27 yılını kütüphanelerde çalışarak geçirmişti? Çalışma yaşamını mutsuzlukla nitelediği halde Borges niçin "**cenneti daima bir kütüphane olarak düşledim**" demişti?

Bütün bu çağrışımlar ve çağrışımların getirdiği soruları düşünürken, halk kütüphanesinde çalışan bir değerli meslektaşımın, 'başka bir meslek olsaydı bu kadar dayanamazdım, mesleğimi çok seviyorum' sözü yürek burkutucuydu. Sayın Bülent Yılmaz'm bu sayımızda yer alan "Halk Kütüphanesi Sorunlarına Yöneticilerin Yaklaşımı: Ankara Örneği" başlıklı makalesinde belirttiği, 'halk kütüphanelerimiz için köklü ve kapsamlı bir hareketlenme bir an önce başlatılmadığı takdirde, bir sonraki yüzyılın başında sorunlarını inceleyebileceğimiz bir halk kütüphanesini bulamama tehlikesini yaşamak' gerçekten kaçınılmaz mı olacaktır?

Bütün bu olumsuzlukların ve mesleği büyük bir özveriyle yerine getiren insanların mutsuzluğunun kaynağı nedir? Çözüm nerede aranabilir? Kütüphanelerin varolma nedeni olan kullanıcılar, geçmişte ve bugün gözardı edilmiş, kullanıcıların gerçekte neye gereksinim duydukları tespit edilememiş, bilinçli bir kullanıcı kitlesi ve baskısı yaratılamamış mıdır; geçmişte ve bugün yaşanan olumsuzlukların temel kaynağı bu mudur diye çok zaman düşünmüşümdür.

Sayın Nazan Özenç Uçak ve Umut Al'ın bu sayımızda yer alan "Internet'te Bilgi Arama Davranışları" başlıklı değerlendirme (review) yazısı, Internet'te bilgi arama davranışı, kullanıcı-sistem etkileşimi ve kullanıcı eğiti-

minin önemine değinmekte, kullanıcı araştırmalarına olan gereksinimi bir kez daha ortaya koymaktadır.

"Okuyucu Mektupları" köşesinde Sayın İsmail Akman, "Bilgi Çağı ve Halk Kütüphaneleri" başlıklı yazısında 'kültürel kalkınmada halk kütüphanelerinin rolünün yadsınamayacak derecede büyük olduğunu; halk kütüphanelerinin nitelik ve nicelik yönünden yeterli olmadığı bir toplumda gerçek kalkınmayı düşünmenin hayal olduğu gibi, elde edilecek başarıların da geçici olacağını' vurgulamaktadır. Bir halk kütüphanesi çalışanı olarak yazıları ile dergimize katkıda bulunan Sayın Akman'ı umutsuzluk ve mutsuzluk içinde umut ve mutluluğu, bizlere de yaşattığı için teşekkür ederiz.

Umut ve mutluluğu yine bir halk kütüphanesi çalışanı olan Sayın Hidayet Oktay'da da buluyoruz. Sayın Oktay, "Kütüphanecilik Reklamı" başlıklı yazısında 'biz kütüphaneciler ya mesleğimizi kalkındıracağız ya da mesleğin ağır yaptırımları altında ezilip kalacağız, sanırım mesleği kalkındırmak ağır basacaktır' derken bizleri hem uyarmakta hem de güdülemektedir.

Bilgi, düşünce ve deneyimleriyle dergimize katkıda bulunan bütün meslektaşlarımıza sonsuz teşekkürler...

Saygılarımla...

Yrd. Doç. Dr. Oya Gürdal
Genel Yayın Yönetmeni
oyagurdal@hotmail.com
ogurdal@humanity.ankara.edu.tr